

F. G. JACOBS

FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2005. május 26.¹

1. A jelenlegi, a Gerechtshof te's-Gravenhage (Regionális Fellebbviteli Bíróság, Hága) által előterjesztett előzetes döntéshozatali kérelemben a Bíróságtól lényegében a védjegy irányelv 5. cikke szerinti „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[at]” jelentésére vonatkozó iránymutatás kérnek.² Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság kérdése különösen arra irányul, hogy (i) vajon eredeti védjeggyel ellátott nem közösségi áruknak külső árutovábbítási eljárás útján a Közösségbe történő behozatala, az ilyen áruknak Közösségi vámraktárban való tárolása, az ilyen módon tárolt áruknak eladásra történő felkínálása vagy eladása, minden fenti esetben a védjegyjogosult hozzájárulása nélkül, az 5. cikk értelmében „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[atnak]” minősül-e, és (ii) az ilyen helyzetekből származó védjegybitorlási perekben melyik felet terheli a bizonyítás.

rülésének elve miatt bír jelentőséggel. Ez az elv, amelyet eredetileg a Bíróság fejlesztett ki az EK-Szerződés 30. és 36. cikke (jelenlegi 28. és 30. cikk) összefüggésében, mára az irányelv 7. cikkében testesül meg. Az elv lényege, hogy a védjegyjogosult nem gyakorolhatja jogait olyan áruk vonatkozásában, amelyeket a Közösségen belül ő hozott forgalomba, vagy az ő hozzájárulásával hoztak forgalomba.³

Közösségi jogi háttér

Védjegy jogszabályok

2. A kérdéses ügyletekhez a védjegyjogosult által adott hozzájárulás a védjegyhez kapcsolódó jogoknak a Közösségen belüli kime-

3. A védjegy irányelv 5. cikke szerint:

1 — Eredeti nyelv: angol.

2 — A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.).

3 — Az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.) 65. cikkének (2) bekezdésével összhangban, a XVII. melléklet 4. pontjával összefüggésben, a 7. cikk (1) bekezdése a megállapodás céljaira tekintettel módosításra került, melynek során a „Közösségben” kifejezést a „Szerződő Felek területén” kifejezés váltja fel.

„(1) A védjegyoltalom a jogosult számára [...]”
kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ:

- a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal;

[...]

(3) Az (1) és (2) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen

- a) [...]

- b) a megjelölést hordozó áru eladásra való felkínálása, forgalomba hozatala, valamint forgalomba hozatal céljából történő raktáron tartása, illetve szolgáltatás felajánlása vagy annak nyújtása a megjelölés alatt;

- c) a megjelölést hordozó áruk behozatala vagy kivitele;

4. A közösségi védjegy rendelet⁴ 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja és a 9. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontja a közösségi védjegy tekintetében azonos rendelkezéseket tartalmaz a védjegy irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjával és az 5. cikke (3) bekezdésének b) és c) pontjával.

Vámjogi háttér

5. Az EK 24. cikke szerint:

„A harmadik országokból érkező termékek akkor tekinthetők valamely tagállamban szabad forgalomban lévőnek, ha az adott tagállamban eleget tettek a behozatal alaki követelményeinek, és a fizetendő vámot [...] az adott tagállamban e termékekre beszedték, és azt sem teljes egészében, sem részben nem térítették vissza.”

⁴ — A közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet (HL 1994. I. 11., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.).

6. A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet⁵ 37. cikkének (1) bekezdése szerint a Közösség vámterületére behozott áru a beléptetése időpontjától kezdve vámfelügyelet alatt áll. A 38. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint az azt a Közösségbe behozó személy haladéktalanul tovább szállítja a vámhatóság által kijelölt vámhivatalhoz. A 48. cikk előírja, hogy a vám elé állított, nem közösségi áru vámjogi sorsát rendezni kell.

(2) A [...] árutovábbítási vagy vámraktározási eljárásra bejelentett közösségi áru vámfelügyelet alatt áll a vámáru-nyilatkozat elfogadásától számítva addig az időpontig, amíg elhagyja a Közösség vámterületét, vagy megsemmisítésre kerül, vagy a vámáru-nyilatkozatot érvénytelenítik.”

7. A 2913/92/EGK rendelet 4. cikkének (15) bekezdése szerint „Az áru vámjogi sorsa” definíciója magában foglalja az áru vámeljárással való vonását. A 4. cikk (16) bekezdése meghatározza, hogy a „Vámeljáráss” magában foglalja az „árutovábbítást” és a „vámraktározást”.

A külső árutovábbítási eljárás

9. A külső árutovábbítási eljárás általában azon árukat érinti, melyek harmadik országból érkeztek, és a Közösség területén nem kerültek szabad forgalomba. A Bíróság az eljárás alapját képező jogi vélelmet a következőképpen fejtette ki:

8. Az 59. cikk szerint:

„(1) A vámeljárással való vonásra szánt árukról az adott vámeljárással való vonatkozó vámáru-nyilatkozatot kell benyújtani.

„Az ilyen eljárás alá vont árukat nem terhelik sem a megfelelő behozatali vámok, sem más kereskedelempolitikai intézkedések; ezeket úgy kell tekinteni, mintha azokat a Közösség területére be sem léptették volna. Valójában ezek valamely nem-tagországból kerültek behozatalra, és mielőtt valamely másik nem-tagországba vinnék ki őket, egy vagy több tagország területén haladnak keresztül.”⁶

5 — A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 302., 1. o., magyar nyelvű kiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.).

6 — A C-383/98. sz. Polo kontra Lauren Company ügyben hozott ítélet (EBHT 2000. I-2519. o.) 34. pontja.

10. A 2913/92/EGK rendelet 91. cikkének (1) bekezdése szerint a külső árutovábbítási eljárás „lehetővé teszi az alábbiakban meghatározott áru elszállítását a Közösség vámterületén belül egy adott pontról egy másikra: [...] nem közösségi áru anélkül, hogy arra behozatali vámok és más terhek, vagy kereskedelempolitikai intézkedések vonatkoznának.”

11. A 92. cikk szerint a külső árutovábbítási eljárás befejeződik, „ha az árut és a szükséges okmányokat a rendeltetési vámhivatalnál a szóban forgó eljárásra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően bemutatják”. A rendeltetési vámhivatal az a vámhivatal, ahová az árutovábbítási eljárás alá helyezett árukat az árutovábbítási művelet befejezése céljából szállítani kell.⁷

bocsátható, mely esetben a behozatali vámot meg kell fizetni. A Bíróság megállapította, hogy „a vámraktározás elsődleges célja az áru raktározása”, és nem az, hogy az áru forgalomba hozatalának egyik szakaszából a másikba való átmenetet megengedje.⁸

13. Mivel a vámraktározás gazdasági vámeljárásnak minősül⁹, alkalmazásához a vámhatóság által kiadott engedély¹⁰ szükséges. Az engedélyt kizárólag olyan személyek kaphatják meg, akik a műveletek megfelelő elvégzéséhez szükséges minden biztosítékot megadnak, és csak akkor lehet megadni, ha a vámhatóság az eljárást anélkül ellenőrizheti és felügyelheti, hogy az ezzel kapcsolatos gazdasági igényekhez képest aránytalan adminisztratív intézkedéseket kelljen bevezetnie.¹¹

Vámraktározás

12. A vámraktározás olyan eljárás, melynek során az importőr az importált áru elhelyezésére jogosult abban az esetben, ha az importálásakor az áru végső felhasználása még nem ismert. Az áru a későbbiekben újra kivihető, mely esetben behozatali vám fizetése alól mentesül, vagy szabad forgalomba

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14. A SmithKline Beecham plc, amely az Egyesült Királyságban bejegyzett társaság, két Benelux védjegy jogosultja a 3. áruosztályban (fogkrémek). A Beecham Group plc, amely

7 — A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK tanácsi rendelet (HL 1993. L 253., I. o.), módosította különösen a 2000. december 15-i 2787/2000/EK bizottsági rendelet (HL 2000. L 330., I. o., magyar nyelvű kiadása 2. fejezet, 11. kötet, 3. o.) 340b. cikkének (3) bekezdése.

8 — A 49/82. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet (EBHT 1983., 1195. o.) 10. pontja.

9 — A 2913/92/EGK rendelet 84. cikke (1) bekezdésének b) pontja.

10 — A 2913/92/EGK rendelet 85. cikke.

11 — A 2913/92/EGK rendelet 86. cikke.

az Egyesült Királyságban bejegyzett társaság, egy Benelux védjegy, valamint közösségi védjegyek jogosultja a 3. áruosztályba tartozó áruk vonatkozásában. A védjegyek Aquafresh ábrás védjegyek, melyek piros, fehér, kék csíkokból álló stilizált fogkrémalakot alkotnak. A továbbiakban a SmithKleine Beecham plc és a Beecham Group plc társaságokra együttesen mint „alperesek[re]”¹² hivatkozunk.

15. A Class International BV (felperes), amely Hollandiában bejegyzett társaság, 2001/2002-ben áruszállító-tartályokat vásárolt egy dél-afrikai társaságtól. A jelen eljárás a szóban forgó védjegyekkel ellátott fogkrémtermékeket tartalmazó szállítótartályt érinti. Az árut 2002 februárjában az Európai Gazdasági Térség (EGT) területén kívülről, a felperes megrendelésére szállították Rotterdamba, és ott vámraktárban helyezték el. A termékek védjeggyel ellátott eredeti áruk, azonban az alperesek sem akkor, sem azóta nem járultak hozzá az EGT-be való beléptetésükhöz.

16. 2002. március 5-én a kérdéses szállító-tartályt az alperesek kérelmére a vámhatóság lefoglalta. A felperes írásbeli észrevételéből kitűnik, hogy a lefoglalás a hamisított és a kalóz áruknak – többek között – a vámrak-

tározási és külső árutovábbítási eljárás alá vonását tiltó közösségi szabályozással összhangban történt¹³, melynek értelmében a vámhivatal lefoglalhatja a hamis vagy kalóz árut, ha erről megbizonyosodott, valamint ha az állítólagosan megsértett védjegy jogosultja az illetékes vámhatóságtól az erre irányuló döntést beszerezte. A későbbiekben kiderült, hogy a kérdéses áruk a fenti jogszabály értelmében nem voltak hamis vagy kalóz áruk.

17. A felperesnek az áru lefoglalásának megszüntetése és az alperes által kártérítés megfizetése iránt indított keresetét a Rechtbank (Rotterdam) elnöke elutasította. A felperes a Gerechthshof te's-Gravenhage-hoz fellebbezést nyújtott be; az alperesek csatlakozó fellebbezéssel éltek. A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés azt a kérdést érinti, hogy védjeggyel ellátott eredeti, árutovábbítási eljárás alatt álló vámjogi státusszal rendelkező termékek vámraktárban való időszakos tárolása, és/vagy ezen áruknak a továbbítása az EGT területén kívüli országokba vajon védjegyhasználatnak minősül-e a védjegy irányelv 5. cikke értelmében.

12 — Az előzetes döntéshozatali kérelmet elrendelő végzésből nem tűnik ki egyértelműen, hogy a többi megnevezett alperes (a Colgate-Palmolive Company és az Unilever NV) milyen módon vett részt a nemzeti eljárásban. A felperes állítása szerint a nemzeti eljárás a fenti alperesek tekintetében megszüntetésre került.

13 — A hamisított és kalóz áruk szabad forgalomba bocsátását, kivételét, újrakivételét vagy felfüggesztő eljárás alá vonását tiltó intézkedések megállapításáról szóló, 1994. december 22-i 3295/94/EK tanácsi rendelet (HL 1994. L 341., 8. o., magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 5. kötet, 318. o.).

18. A Gerechtshof te's-Gravenhage szerint nem bizonyított, hogy a fogkrémtermékekre a Hollandiába történt beléptetésükkor vagy lefoglalásukkor már volt vevő. A Gerechtshof megállapítja, hogy különösen annak bizonyítása nem történt meg kielégítően, hogy – a felperes állítása szerint – a fogkrémtermékeket egy ukrainai vevő vásárolta meg, és célállomásuk Ukrajna volt. Annak bizonyítása sem történt meg, hogy a fogkrémtermékeket egy EGT területén belül székhellyel rendelkező vevő vásárolta volna meg, és részére kerülne szállításra. A Gerechtshof nem zárja ki azonban annak lehetőségét, hogy a fogkrémtermékek első vásárlója az EGT területén rendelkezik székhellyel.

(1) bekezdése első mondatának és (2) bekezdése b) és c) pontjának együttes olvasatában a „gazdasági tevékenység körében használt [egy megjelölést]” kifejezés magában foglalja-e az ([az irányelv,] [a védjegyekről szóló egységes Benelux törvény] értelmében védjeggyel ellátott) olyan eredeti termékek tárolását az egyik tagállam területén levő vámhivatalban vagy vámraktárban, amelyeket nem a védjegyjogosult hozott be vagy nem a beleegyezésével hoztak be az EGT területére, amelyek az EGT területén kívülről származnak, és amelyek vámjogi értelemben nem közösségi áruk (pl. T1 okmánnyal vagy adminisztratív kísérő okmánnyal rendelkeznek).

19. A Gerechtshof te's-Gravenhage felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Felléphet-e valamely védjegyjogosult harmadik országból származó, [az irányelv] és/vagy [a rendelet] értelmében védjeggyel ellátott áruknak valamely tagállam (jelen esetben Hollandia/a Benelux-államok) területére a beleegyezése nélkül (közvetlen vagy közvetett módon) történő beléptetésével szemben az alábbiakban leírt szállítás, vagy árutovábbítás, vagy tranzitkereskedelem során?

3) Az első és a második kérdésre adandó válasz szempontjából van-e jelentősége annak, hogy az említett területre való belépés időpontjában meghatározott-e az áruk végső célállomása, vagy hogy kötöttek-e ezekre az árukra vonatkozóan (adásvételi) szerződést harmadik országból származó vevővel?

2) Az irányelv 5. cikke (1) bekezdése első mondatának és (3) bekezdése b) és c) pontjának, valamint a rendelet 9. cikke

4) Az első, a második és a harmadik kérdésre adandó válasz vonatkozásában van-e jelentősége azoknak a kiegészítő körülményeknek, amelyek szerint

- a) a kereskedő, aki a szóban forgó áruk tulajdonosa vagy azokról rendelkezni jogosult, és/vagy párhuzamos kereskedelmet folytat, az egyik tagállamban székhellyel rendelkezik;
- b) ezeket az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja eladásra vagy adja el ebből a tagállamból egy másik, valamely tagállamban letelepedett kereskedőnek, miközben a szállítási helyéről (még) nem állapodtak meg;
- c) ezeket az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja eladásra vagy adja el ebből a tagállamból egy másik, valamely tagállamban letelepedett kereskedőnek, miközben az így eladásra felkínált vagy eladott áruk szállítási helyéről ugyan megállapodtak, de a végső célállomásról nem, és kifejezetten vagy szerződésben foglalt korlátozással rendelkeznek arról, hogy nem közösségi (tranzit)árukról van szó;
- d) ezeket az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja fel eladásra vagy adja el egy másik, az EGT-n kívül letelepedett kereskedőnek, miközben a szállítási helyről és/vagy a végső célállomásról vagy megállapodtak, vagy nem;
- e) ezeket az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja fel eladásra vagy adja el egy másik, az EGT területén kívül letelepedett kereskedőnek, aki a (párhuzamos) kereskedő tudomása vagy alapos gyanúja szerint ezeket az árukat az EGT-n belüli végső fogyasztónak fogja tovább eladni vagy szállítani?
- 5) A harmadik és a negyedik kérdésben leírt körülmények között úgy kell-e érteni az 1) kérdésben említett rendelkezésekben szereplő „felkínál” szót, hogy az egyaránt vonatkozik a ([az irányelv] és/vagy [a védjegyekről szóló egységes Benelux törvény] értelmében védjeggyel ellátott) olyan eredeti termékek (eladásra való) felkínálására, amelyek az egyik tagállam területén levő vámhivatalban vagy vámraktárban tárolnak, amelyeket nem a védjegyjogosult hozott be vagy nem a beleegyezésével hoztak be az EGT területére, amelyek az EGT területén kívülről származnak és amelyek vámjogi értelemben nem közösségi áruk (pl. T1 okmánnyal vagy adminisztratív kísérő okmánnyal rendelkeznek)?
- 6) Melyik felet terheli a bizonyítás az első, a második és az ötödik kérdésben leírt helyzetben?”

20. Írásbeli észrevételt a felperes, az alperek, valamint a Bizottság terjesztett elő.

21. Tekintettel arra, hogy a közösségi védjegyről szóló rendelet 9. cikke a közösségi védjegy jogosultja tekintetében azonos terjedelmű védelmet határoz meg, mint a védjegy irányelv 5. cikke a bejegyzett védjegy jogosultja tekintetében, az egyszerűség kedvéért az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tárgyalása során csak az irányelvre fogok hivatkozni.

Az első kérdésről

22. Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság első kérdése arra irányul, hogy a védjegy jogosultja felléphet-e harmadik országból származó, védjeggyel ellátott eredeti áruknak a hozzájárulása nélkül valamely tagállam területére történő beléptetésével szemben árutovábbítás vagy tranzitkereskedelem esetében.

23. Kölcsönösen elfogadott, hogy az előzetes döntéshozatali eljárást kérelmező bíróság „árutovábbítás” alatt a közösségi külső árutovábbítási eljárás alá tartozó nem közösségi áruknak a tagállamok területén keresztüli mozgását érti, és „tranzitkereskedelem” alatt olyan nem közösségi árukat érintő ügyleteket ért, melyek tekintetében a behozatal alaki

követelményeinek nem tettek eleget, így hivatalosan a Közösség területére való behozataluk nem történt meg, és ezáltal amíg ez a helyzet fennáll, a nem közösségi áru vámjogi helyzetüket megőrzik. Tranzitkereskedelemben közösségi vámraktározási eljárás hatálya alá eső áru is részt vehet; az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés tárgya az a kérdés, miszerint áruk vámraktárban való tárolása sérti-e az árun található védjegyet, míg az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik és ötödik kérdés tárgya az, hogy az ilyen módon tárolt áruk eladásra való felkínálása, illetve eladása védjegybitorlásnak minősül-e.

24. A felperes előadja, hogy az első kérdésre nemleges választ kell adni. Amennyiben nem közösségi áruknak tranzitkereskedelem útján a Közösség területére való beléptetése az irányelv 5. cikke (1) bekezdésének értelmében „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[atnak]” minősülne, az jelentősen korlátozná a tagállamok gazdaságát, mivel a védjeggyel ellátott áruknak a védjegyjogosult hozzájárulása nélküli minden továbbítása és tranzitkereskedelme védjegybitorlásnak minősülne. Ez azonban nem lehet a közösségi jogszabályok célja vagy hatása. A Bizottság kontra Franciaország ügyből¹⁴ és a Rioglass-ügyből¹⁵ továbbá világosan kitűnik, hogy az ilyen korlátozás a közösségi jogszabályok által nem indokolt.

14 — A C-23/99. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2000. szeptember 26-án hozott ítélet (EBHT 2000. I-7653. o.).

15 — A C-115/02. sz., Rioglass és Transremar ügyben 2003. október 23-án hozott ítélet (EBHT 2003. I-12705. o.).

25. Az alperesek ellentétes álláspontot képviselnek. Előadják, hogy a „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[at]” minden kereskedelmi vagy szakmai használatot (a kizárólag tudományos használat kivételével) magában foglal. A védjeggyel ellátott áruk behozatalának fogalma, ahogyan az az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének c) pontjában szerepel, az árunak valamely tagállam területére való beszállítását jelenti. A behozatal – legalábbis a jelen ügyben – kereskedelmi előny megszerzésére irányul. Nincs jelentősége annak a ténynek, miszerint a behozatal alaki követelményeinek még nem tettek eleget, ezáltal az áruk még nincsenek szabad forgalomban. A legtöbb árutovábbítási eljárás esetén fennáll annak a kockázata, hogy az árukat a védjegyjogosult hozzájárulása nélkül helyezik az EGT területén szabad forgalomba, akinek ezáltal abban a helyzetben kell lennie, hogy – akár időszakosan – megakadályozza az áruk behozatalát és jelenlétét.

26. A Bizottság álláspontja szerint a „megjelölést hordozó áruk behozatala” kifejezés az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében nem foglalja magában az áruknak árutovábbítási eljárás keretében a Közösség területére történő beszállítását. Habár az 5. cikk (3) bekezdésének c) pontja nem teljesen egyértelmű, a jogalkotási előtörténetből kiténik, hogy a cél az volt, hogy a védjegyjogosult csak a Közösségen belüli forgalomba hozatal céljából történő behozattal szemben léphessen fel. Ez az értelmezés összhangban van a szabad forgalomban lévő termékeknek az EK 24. cikkben adott meghatározásával, mivel a behozatal alaki követelményeinek nem kell eleget tenni, illetve vámokat nem szabnak ki akkor, ha az áruk árutovábbításban vesznek részt.

27. Az első kérdés álláspontom szerint – jóllehet általános formában fogalmazták meg – valójában az irányelv 5. cikkének értelmezésére irányul, mely a védjegyoltalom tartalmát határozza meg. Az 5. cikk (1) bekezdése szerint a védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. Az 5. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében ezen kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal. A jelen ügyben a védjegyjogosult azzal szemben kíván fellépni, hogy az eredeti védjeggyel ellátott áruk az engedélye nélkül közösségi külső árutovábbítás útján a Közösség területére beléptetésre kerüljenek. A kérdés ezért lényegében arra irányul, vajon a harmadik országból származó, védjeggyel ellátott, külső árutovábbítási eljárás hatálya alá tartozó áruknak a védjegyjogosult engedélye nélkül a Közösség területére való beszállítása sérti-e a védjegyjogosultnak az irányelv 5. cikke (1) bekezdésében meghatározott kizárólagos jogait, és különösen ez a tevékenység vajon az irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[atnak]” minősül-e.

28. A Bíróság megállapította, hogy a védjeggyel azonos megjelölés használata gazdasági tevékenység körében történő védjegyhasználatnak minősül, amennyiben gazdasági előny megszerzése érdekében folytatott kereskedelmi tevékenység összefüggésében

történik, és nem magánhasználat során.¹⁶ A Bíróság azt is világossá tette, hogy a védjegyjogosultra az irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja annak érdekében ruházott kizárólagos jogokat, hogy jogosultságából eredő érdekeit képes legyen megvédeni, azaz gondoskodhasson arról, hogy a védjegy betölthesse funkcióit. Ebből következően ennek a jognak a gyakorlását azon esetekre kell fenntartani, amikor a védjegy harmadik személy általi használata a védjegy funkcióit érinti, vagy valószínűleg érinteni fogja, különösen azt az alapvető funkciót, hogy a védjegy a fogyasztó felé garantálja az áru eredetét.¹⁷ Következésképpen a védjegyjogosult nem tilthatja meg a védjeggyel azonos megjelölés használatát a védjegy árujegyzékében szereplő azonos áruk vonatkozásában abban az esetben, ha ez a használat nem érinti a védjegyjogosultságából eredő érdekeit, figyelembe véve a védjegy funkcióit is.¹⁸

29. Nem látom, hogy a védjegy elsődleges funkcióját hogyan veszélyeztetheti pusztán az a tény, hogy az eredeti védjeggyel ellátott áruk külső árutovábbítási eljárás hatálya alá tartoznak, és így fogalmilag a Közösség területén nincsenek szabad forgalomban. Az ilyen helyzet, ha többről nincs szó, véleményem szerint a védjegy funkcióit nem, vagy valószínűleg nem érinti.

16 — A C-206/01. sz., Arsenal Football Club ügyben 2002. november 12-én hozott ítélet (EBHT 2002. I-10273. o.) 40. pontja.

17 — Az Arsenal Football Club ítélet [hivatkozás fent] 51. pontja. Lásd továbbá a C-2/00. sz. Hölterhof-ügyben 2002. május 14-én hozott ítélet (EBHT 2002. I-4187. o.) 15. pontját.

18 — Az Arsenal Football Club ítélet [hivatkozás fent] 54. pontja.

30. Ezt az álláspontot erősíti meg hasonló összefüggésben a Bíróság Rioglass-ügyben¹⁹ hozott ítélete. Ez az ügy olyan esetre vonatkozott, amikor Spanyolországban jogszerűen gyártott, védjeggyel ellátott árukat Spanyolországból Lengyelországba közösségi árutovábbítási igazolással exportáltak, amely a Közösség vámterületén és Lengyelország területén lévő két pont közötti mozgást úgy tette lehetővé, hogy arra behozatali vám, adó vagy kereskedelempolitikai intézkedések vonatkoznának. Az árukat Franciaországban védjegybitorlás gyanúja miatt foglalta le a vámhatóság. Az áruk gyártója és szállítója a lefoglalás megszüntetését kezdeményezte. A Bírósághoz azt a kérdést intézték, hogy ilyen körülmények között a lefoglalásra tett nemzeti intézkedések ellentétesek-e az EK 28. cikkével, amely előírja, hogy a tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.

31. Mivel az ügy nem érintette a védjegy irányelvet, a Bíróság a védjegyekkel kapcsolatos, az irányelv előtti ítélkezési gyakorlatának nyelvezetét használta. Miután megállapította, hogy az intézkedések ellentétesek voltak az EK 28. cikkel, a Bíróság az EK 30. cikk szerinti lehetséges indoklás kérdését vizsgálta. Hivatkozott az állandó ítélkezési gyakorlatra, miszerint a védjegy tárgya különösen az, hogy a védjegyjogosult számára kizárólagos jogot biztosítson a termék első forgalomba helyezése céljából történő védjegyhasználatra. A Bíróság annak megállapításával folytatta, hogy a fenti védelem végrehajtása ebből következően az áruk forgalomba helyezésével van kapcsolatban, és

19 — Hivatkozás a 15. jegyzetben.

arra a következtetésre jutott, hogy az alap-eljárás tárgyát képező eljárás, azaz valamely tagállamban jogszerűen gyártott áruknak egy vagy több tagállam területén keresztül valamely nem tagállamba történő szállítása nem foglalja magában a kérdéses áruk forgalomba helyezését, ebből következően nem sérti a védjegy tárgyát.²⁰

állítására, miszerint „fennáll annak a veszélye, hogy a külső árutovábbítási eljárás alá vont hamisított árukat csalárd módon a Közösség piacán forgalomba hozhatják”. Az alperesek a fenti állításra azon jogi érv alátámasztása érdekében hivatkoznak, miszerint a külső árutovábbítási eljárás nem képes annak biztosítására, hogy a szállított áruk ne kerüljenek szabad forgalomba.

32. Az alperesek a fenti döntést a jelen ügytől azon az alapon különböztetik meg, hogy az csupán a valamely tagállamban jogszerűen gyártott közösségi áruk továbbítását érintette. Természetesen ez a helyzet. Véleményem szerint azonban ez nem ássa alá a Bíróság döntéséből levonható jogi alapot, amennyiben az a pusztán tény, hogy áruk valamely tagállam területén keresztülhaladnak „nem foglalja magában a kérdéses áruk forgalomba helyezését, ebből következően nem sérti a védjegy tárgyát”. Valóban elképzelhető, hogy amennyiben a Bíróság a fenti álláspontot képviselné a Közösségben szabad forgalomba helyezett áruk tekintetében, ez *a fortiori* azokra a nem közösségi árukra is vonatkozna, melyekre nézve a behozatal alaki követelményeinek nem tettek eleget.

33. Az alperesek hivatkoznak továbbá a Bíróságnak a Polo kontra Lauren ügyben hozott ítéletére²¹, különösen annak azon

34. A Bíróságnak a Polo kontra Lauren ügyben tett megállapítása azonban a jelen ügytől jelentősen eltérő összefüggésben született, és álláspontom szerint az alpereseknek még analógia útján sem nyújt segítséget. A Bíróság abban az ügyben azt vizsgálta, vajon a Szerződés közös kereskedelempolitikájáról szóló 113. cikke (jelenlegi EK 133. cikk) elegendő jogalapot szolgáltat-e arra a rendeletre,²² amely akkor alkalmazandó, ha hamisított vagy kalóz árukat találtak – többek között – a külső árutovábbítási eljárás alá vont árukön elvégzett ellenőrzések során. Annak veszélye, hogy a külső árutovábbítási eljárás alá vont hamisított árukat a Közösség piacán csalárd módon forgalomba hozzák, nyilvánvalóan lényeges szempont az olyan rendelet érvényességének vizsgálata során, amely a vámhatóságokat feljogosítja a külső árutovábbítási eljárás alá vont árukön elvégzett ellenőrzések alkalmával talált hamisított árukkal szembeni intézkedések megtételére. Ezzel szemben a jelen ügy azt a teljesen

20 — 25–27. pont.

21 — Az ítélet (hivatkozás a 6. lábjegyzetben) 34. pontja.

22 — A 3295/94/EK rendelet (hivatkozás a 13. jegyzetben).

különböző kérdést érinti, vajon a védjegyjogosult felléphet-e a harmadik országból érkező, eredeti védjeggyel ellátott áruknak az engedélye nélkül a Közösségbe való beléptetésével szemben, amikor a beléptetés külső árutovábbítási eljárás útján történik.

35. A Bíróságnak a Polo kontra Lauren ítéletben tett megállapítása mindenesetre nem szolgáltat alapot a védjegyből eredő jogosultságok gyakorlására csak azon oknál fogva, mert nem közösségi áruk árutovábbítási eljárás útján léptek be a Közösségbe

36. Az alperesek azon aggodalma, hogy az alapeljárás tárgyát képező áruk az engedélyük nélkül a Közösségben szabad forgalomba bocsáthatók, és ezáltal védjeggyel kapcsolatos jogaik sérülnek, a vámkódex²³ részletes rendelkezéseire, valamint annak végrehajtási szabályaira²⁴ való hivatkozással osztható el, melyek annak biztosítására hivatottak, hogy a külső árutovábbítási eljárás alá vont nem közösségi áruk vámfelügyelet alá tartoznak a beléptetés pillanatától addig, amíg a Közösség területét elhagyják.²⁵ Amennyiben az áruk ténylegesen nem hagyják el a Közösség területét, hanem szabad forgalomba bocsátják őket, abban a pillanatban a védjegyjogosult az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint a „behozatal[t]” megakadá-

lyozhatja. Megjegyezhető, hogy a TRIPs Egyezmény²⁶ 50. cikke (1) bekezdésének a) pontja előírja, hogy a nemzeti bíróságoknak legyen felhatalmazása „azonnali és hatékony intézkedések elrendelésére [...] szellemi tulajdonjog megsértése bekövetkeztének megelőzése érdekében, különösen pedig annak érdekében, hogy megelőzhető legyen, hogy az ilyen termékek a joghatóságuk területén kereskedelmi forgalomba kerüljenek, ideértve az importált árukat, közvetlenül vámkezelésüket követően”. Miközben elismerem, hogy a védjegyjogosult jogainak érvényesítése attól függ, hogy tudomással bír-e a fenyegető jogsértésről, semmi alapot nem látok arra, hogy ezek a jogok a külső árutovábbítási eljárás hatálya alá tartozó árukra nézve is kiterjesztésre kerüljenek. Az ilyen jogérvényesítés a közvetlenül behozott áruk tekintetében ugyanúgy függ a védjegyjogosult előzetes tudomásától.

37. Fentiekből következően véleményem szerint a védjegyjogosult nem léphet fel azzal szemben, hogy a védjeggyel ellátott, külső árutovábbítási eljárás hatálya alá tartozó nem közösségi áruk a hozzájárulása nélkül a

23 — A 2913/92/EGK rendelet (hivatkozás az 5. jegyzetben).

24 — A 2454/93/EGK rendelet (hivatkozás a 7. jegyzetben).

25 — Különösen a Kódex 91. és 96. cikke, valamint a 2454/93/EGK rendelet 345., 349., 356., 357., 361., 365. és 366. cikke.

26 — A Kereskedelmi Világszervezet létrehozó megállapodás 1. C) Mellékletében foglalt Megállapodás a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól; A többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozat (HL 1994. L 336., 1. o.).

Közösség vámterületére beléptetésre kerüljenek azon az alapon, hogy önmagában az ilyen beléptetés az irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[atnak]” minősül.

38. Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság első kérdésével azt is kérdezi, vajon a védjegy jogosultja felléphet-e védjeggyel ellátott nem közösségi áruknak a hozzájárulása nélkül a Közösségbe történő beléptetésével szemben tranzitkereskedelem esetében, nevezetesen, a külső árutovábbítási eljárás vagy vámraktározás hatálya alá tartozó nem közösségi árukkal kapcsolatos műveleteket. Ezen kérdésével az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, vajon az ilyen műveletek az árun található védjegy megsértésének minősülnek-e. Ezért ezt az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság negyedik és ötödik kérdésével összefüggésben fogom vizsgálni, melyek lényegében az ilyen műveleteknek az irányelv szerinti jogi helyzetére vonatkoznak.

A második kérdésről

39. Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság második kérdése lényegében arra irányul, vajon a „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[at]” az irányelv 5. cikke értelmében magában foglalja-e az eredeti védjeggyel ellátott nem közösségi áruk vámraktárban való tárolását, amikor a védjegyjogosult nem járult hozzá a termékek EGT-be történő beléptetéséhez.

40. A felperes előadja, hogy az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel kapcsolatos elemzéséből következően a nem közösségi áruk a fenti körülmények közötti tárolásának szintén megengedettnek kell lennie, mivel máskülönben az árutovábbítás és a tranzitkereskedelem megvalósíthatatlan lenne, ami viszont nem lehet a közösségi jogszabályok szándéka

41. Az alperesek lényegében megismétlik az első kérdésre tett észrevételeiket, amennyiben bármilyen kereskedelmi használat – a kizárólag tudományos használat kivételével – a védjegy gazdasági tevékenység körében történő használatának minősül, és azzal érvelnek, hogy vélelmezni kell, hogy a vámhivatalban vagy vámraktárban való tárolás kereskedelmi előny megszerzése érdekében történik.

42. A Bizottság megjegyzi, hogy az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontja kifejezetten felsorolja az „áru eladásra való felkínálás[át], forgalomba hozatal[át], valamint *forgalomba hozatal céljából történő raktáron tartás[át]*”.²⁷ Ez arra utal, hogy a védjegyjogosult az árunak a *Közösségben* történő forgalomba hozatal céljából való raktáron tartását akadályozhatja meg. Ebből következően, ha bizonyításra kerül, hogy az árut nem a közösségi piacon helyezik forgalomba, a védjegyjogosult nem léphet fel vámraktárban való tárolásukkal szemben.

²⁷ — Kiemelés tőlem.

43. Álláspontom szerint az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság második kérdése az első kérdésre adott válasszal azonos érvelést igényel. A védjegy elsődleges funkcióját nem veszélyeztetheti eredeti, nem közösségi áruknak kizárólag közösségi vámraktárban való tárolása. Önmagában az ilyen tárolás a védjegy funkcióit nem, vagy valószínűleg nem érinti.

44. Az alperesek azon aggodalma, hogy az alapeljárás tárgyát képező áruk az engedélyük nélkül a Közösségben szabad forgalomba bocsáthatók, és ezáltal védjeggyel kapcsolatos jogaik sérülnek, a vámkódex²⁸ részletes rendelkezéseire való hivatkozással osztható el, mely annak biztosítására hivatott, hogy a vámraktárban tárolt árukat nem vonják ki a vámfelügyelet alól.²⁹ Mint az már fent megemlítésre került, amennyiben az árukat szabad forgalomba bocsátják, a védjegyjogosult abban a pillanatban felléphet a „behozatal[ukkal]” szemben az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összhangban. Ismételten hangsúlyozom, miközben elismerem, hogy a védjegyjogosult jogainak érvényesítése attól függ, hogy tudomással bír-e a fenyegető jogsértésről, semmi alapot nem látok arra, hogy ezek a jogok a vámraktározási eljárás hatálya alá tartozó árukra nézve is kiterjesztésre kerüljenek.

28 — Hivatkozás az 5. lábjegyzetben.

29 — Különösen a 2913/92/EGK rendeletnek (hivatkozás a 13. pontban) 85. és 86., valamint a 101. és 105. cikke.

A harmadik kérdésről

45. Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság harmadik kérdése arra irányul, hogy az első és a második kérdésre adandó válasz szempontjából van-e annak jelentősége, hogy a Közösség vámterületére való belépés időpontjában (i) meghatározott-e az áruk végső célállomása, vagy (ii) hogy ezekre az árukra vonatkozóan nem kötöttek adásvételi szerződést valamely harmadik országból származó vevővel.

46. Mind a felperes, mind az alperesek úgy ítélik meg, hogy az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság által hivatkozott tényezőknek nincs jelentőségük az első és második kérdéssel kapcsolatos elemzéseket illetően.

47. Magam is azt az álláspontot képviselem, hogy a fenti tényezőknek nincs jelentőségük az első és második kérdésre adandó válasza vonatkozó javaslatomat illetően. A fenti kérdések arra korlátozódnak, vajon a védjegyjogosult felléphet-e eredeti, nem közösségi áruknak árutovábbítási vagy vámraktározási eljárás alatt a Közösség vámterületére történő beléptetésével szemben. Fent kifejtettem, miért ítélem meg úgy, hogy az ilyen beléptetés a védjegy funkcióit önmagában nem, vagy valószínűleg nem érinti. Véleményem szerint ugyanez marad a helyzet, egy korlátozással, amikor az áruk végső célállomása meghatározott, vagy az árukra vonatkozóan nem kötöttek adásvételi szerződést harmadik országból származó vevővel. A helyzet csak abban az esetben lenne külön-

böző, ha a végső meghatározott célállomás az EGT-ben lenne. Ebben az esetben fennállna annak a veszélye, hogy az árukat a Közösségen szabad forgalomba bocsátják, mely tényezőt az ötödik előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés összefüggésében vizsgálom.

e) ezeket az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja fel eladásra vagy adja el valamely másik, az EGT területén kívül letelepedett kereskedőnek, aki a (párhuzamos) kereskedő tudomása vagy alapos gyanúja szerint ezeket az árukat az EGT-n belüli végső fogyasztónak fogja tovább eladni vagy szállítani?

A negyedik kérdésről

48. Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság negyedik kérdése arra irányul, vajon az első, a második és a harmadik kérdés összefüggésében jelentőség-gel bírnak-e azok a kiegészítő körülmények, amelyek szerint a) az áruk tulajdonosa az egyik tagállamban székhellyel rendelkezik; b) ezeket az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja eladásra vagy adja el ebből a tagállamból egy másik, valamely tagállamban letelepedett kereskedőnek, miközben a szállítás helyéről (még) nem állapodtak meg; c) ezeket az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja eladásra vagy adja el ebből a tagállamból egy másik, valamely tagállamban letelepedett kereskedőnek, miközben az így eladásra felkínált vagy eladott áruk szállítási helyéről ugyan megállapodtak, de a végső célállomásról nem, és kifejezetten rendelkeznek arról, hogy nem közösségi (tranzit)árukról van szó; d) ezeket az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja fel eladásra vagy adja el valamely másik, az EGT-n kívül letelepedett kereskedőnek, miközben a szállítási helyről és/vagy a végső célállomásról vagy megállapodtak, vagy nem;

49. A felperes elfogadja, hogy az a tény, miszerint a nem közösségi áruk meghatározott vámeljárást alá tartoznak, önmagában nem elegendő annak igazolására, hogy védjegybitörés nem áll fenn, ha a védjegyjogsult elegendő meggyőző bizonyítékot hoz fel annak bizonyítására, hogy az áruk tulajdonosának nyilvánvaló célja az áruk Közösségen belüli forgalomba hozatala. Úgy ítéli meg azonban, hogy a negyedik előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésben felvázolt hipotézis nem elegendő a döntéshez.

50. Az alperesek is előadják, hogy a negyedik kérdésben felvázolt körülmények egyike sem bír jelentőséggel az első három kérdésre adott válaszok tekintetében, azonban úgy ítélik meg, hogy az a), b), c) és e) pontban hivatkozott körülmények jelentőséggel bírhatnak az ötödik kérdés megválaszolása kapcsán.

51. A Bizottság előadja, hogy a negyedik kérdésben említett körülmények hasznosak lehetnek annak megállapítása során, vajon az árukat a Közösségen belül hozzák-e forgalomba; amennyiben ezt komoly vélelem támasztja alá, a védjegyjogosult visszatarthatja az árut. Ezeket a tényeket azonban a nemzeti bíróságnak kell értékelnie, és meghatározni, vajon igazolták-e, hogy az árukat nem bocsátják a Közösségen belül szabad forgalomba.

52. Álláspontom szerint a nemzeti bíróság negyedik kérdésére adandó választ – csakúgy, mint az előző kérdések esetében – az irányelv 5. cikke (1) bekezdésének szövegéből és alkalmazási köréből kell levezetni. Ez az a rendelkezés, mely alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül a védjegyet „gazdasági tevékenység körében használja”. A perelhetőség feltétele, hogy a használatnak – ahogyan az az első kérdés összefüggésében már megtárgyalásra került – a védjegy funkcióit érintenie, vagy valószínűleg érintenie kell. Fent már kifejtettem, miért gondolom, hogy a pusztán tény, miszerint nem közösségi védjeggyel ellátott árukat közösségi árutovábbítási eljárás vagy vámraktározási eljárás alá vontak, a védjegy „gazdasági tevékenység körében [történő] használ[atának]” minősül az 5. cikk (1) bekezdése értelmében. A nemzeti bíróság lényegében azt kérdezi, vajon a következőt érinti-e az a)–e) pont alatt vázolt speciális körülmények fennállása.

53. Az a) pontot illetően egyetértek a felperessel abban, hogy a védjeggyel ellátott áru tulajdonosának székhelye nem bír jelentőséggel azon kérdés tekintetében, hogy az áruk vámraktározási vagy külső árutovábbítási eljárás alá vonása a védjegy gazdasági tevékenység körében történő használatának minősül-e

54. A b)–e) pontokban említett valamennyi körülmény az áru eladásra történő felkínálását vagy eladását foglalja magában. Az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontja felsorolja az áru „eladásra való felkínálás[át]” az 5. cikk (1) bekezdése alapján megtiltható ügyletek között. Tekintettel arra, hogy az ötödik kérdés kifejezetten a „felkínálás” kifejezésnek az irányelv 5. cikke (3) bekezdése b) pontjának értelme szerinti alkalmazási körét érinti, ezért a b)–e) pontokkal, amennyiben a felvázolt körülmények az áru eladásra való felkínálását foglalják magukban, helyénvaló e kérdés keretében foglalkozni. Amennyiben a körülmények az áru már végbement eladását foglalják magukban, a védjegyjogosult jogainak terjedelme attól függ, hogy az eladás következménye az áruk Közösségen belüli szabad forgalomba bocsátása-e. Tekintettel arra, hogy ez a kérdés is az ötödik kérdés összefüggésében merül fel, ezzel is a lenti cím alatt foglalkozom.

Az ötödik kérdésről

55. Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság ötödik kérdése lényegében arra irányul, hogy a harmadik és negyedik kérdésben felvázolt körülmények között az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontjában szereplő „felkínálás” magában foglalja-e vámraktárban tárolt védjeggyel ellátott nem közösségi áruknak eladásra való felkínálását abban az esetben, ha a védjegyjogosult nem járult hozzá az EGT-be való beléptetésükhöz.

56. A felperes úgy ítéli meg, hogy nem közösségi áruknak, akár a Közösség belüli, akár azon kívüli eladásra való felkínálása nem minősül a Közösségen belüli gazdasági tevékenység körében történő védjegyhasználatnak, mivel nem célja és nem következménye védjeggyel ellátott áruknak a Közösségen belül történő forgalomba bocsátása. A nem közösségi áruk nemzetközi kereskedelmének sok formája van; ha az ilyen áruk eladásra való felkínálását a közösségi védjegy jogszabályok megtiltanák, a Közösségen belül székhellyel rendelkező és működő kereskedők nem lesznek képesek védjeggyel ellátott árukkal kereskedni, ami azonban nem lehetett a jogszabályok célja

57. Az alperesek előadják, hogy az előző kérdéssel összefüggésben kifejtett indokok alapján az ötödik kérdésre igenlő választ kell adni.

58. A Bizottság előadja, hogy az ötödik kérdésben körülírt eladásra való felkínálás nem minősül „eladásra való felkínálás[nak]” az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében, ha a védjeggyel ellátott áruk tulajdonosa a Közösségben olyan lehetséges vevő részére kínálja fel az árut eladásra, aki azt gyakorlatilag biztosan nem fogja a Közösségben forgalomba bocsátani

59. Az „eladásra való felkínálás” kifejezés értelmezése során a kiinduló pont az irányelv váza és céljai. Az irányelv az EK 100a. cikken (jelenlegi EK 92. cikk) alapul. Az első preambulumbekkezdés a nemzeti védjegyjogszabályok olyan eltéréseire utal, amelyek gátolhatják az áruk és a szolgáltatások szabad mozgását. A harmadik preambulumbekkezdés megállapítja, hogy az irányelv által érintett jogszabályi közelítés azokra a nemzeti jogszabályi rendelkezésekre korlátozódik, amelyek a belső piac működését a legközvetlenebbül érintik. A kilencedik preambulumbekkezdése megállapítja, hogy az áruk és szolgáltatások szabad mozgásának megkönnyítése szempontjából alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a védjegyek valamennyi tagállam jogrendszerében azonos oltalmat élvezzenek.

60. Az 5. cikket így az áruk szabad mozgásának összefüggésében kell értelmezni. Ez az elv azonban a harmadik országokból érkező termékekre csak abban az esetben vonatkozik, ha a Közösségben szabad forgalomban vannak.³⁰ A Bíróság korábban világossá tette, hogy szabad forgalomban levő termékek az EK jelenlegi 24. cikke értelmében azok a harmadik országból érkező termékek, amelyek valamely tagállamba a jogszabályoknak megfelelően kerültek behozatalra,³¹ és a „szabad forgalomba bocsátásra bejelentett nem közösségi áruk nem nyerik el a közösségi áru vámjogi helyzetét mindaddig, amíg kereskedelempolitikai intézkedések alkalmazása alatt állnak, az áruk behozatalával kapcsolatban megállapított egyéb vámalakításoknak eleget tesznek, és jogszabály alapján fizetendő vámok megállapításra kerülnek, illetve azokat meg is fizették vagy arra biztosítékot nyújtottak.”³²

61. A nem közösségi árukat tehát a jogszabályoknak megfelelően kell a Közösségbe behozni, mielőtt az áruk szabad mozgásának előnyét élvezhetik. Véleményem szerint ez megmagyarázza, hogy az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének c) pontja miért sorolja fel a „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[át]” példaként a „megjelölést hordozó áruk behozatal[át] vagy kivitel[ét]”. A Bíróság megállapította azt is, hogy „az irányelv 7. cikkének elfogadásával – amely cikk a védjegyoltalom kimerülését arra az esetre korlátozza, amikor a védjeggel ellátott áruk az [EGT] területén belül kerültek forgalomba – a közösségi jogszabályok

világossá teszik, hogy az áruk e területen kívüli forgalomba helyezése [az 5. cikk értelmében] nem meríti ki a védjegyjogosult azon jogát, hogy megakadályozza az áruk engedélye nélküli behozatalát, így azt, hogy a védjeggel ellátott áruk [EGT-n belüli] első piacra bocsátását maga szabályozza”,³³ mely megerősíti azt a nézetet, hogy a védjegyjogosult az 5. cikk szerinti jogai gyakorlásához először szükséges a behozatal.

62. Mivel mindaddig, amíg az áruk a nem közösségi vámjogi helyzetüket megőrzik, úgy ítélem meg, hogy alapesetben eladásra való felkínálásuk nem minősül gazdasági tevékenység körében történő védjegyhasználatnak, melyet a védjegyjogosult a közösségi jogszabályok alapján megakadályozhat.

63. Ha ténylegesen az áruk eladásra való felkínálásának az az eredménye, hogy a Közösségben szabad forgalomba bocsátják őket, az ilyen forgalomba bocsátás következtében a védjegyjogosult jogai természetesen sérülnek, és elvileg az ilyen műveletet megakadályozhatja. Ismét megemlíteném, hogy a TRIPs Egyezmény³⁴ 50. cikke (1) bekezdésének a) pontját, mely előírja, hogy a nemzeti bíróságoknak legyen felhatalmazása „azonnali és hatékony intézkedések elrendelésére [...] szellemi tulajdonjog megsértése

30 — Az EK 23. cikk (2) bekezdése.

31 — A 41/76. sz., Donckerwolke és Schou ügyben 1976. december 15-én hozott ítélet (EBHT 1976., 1921. o.) 16. pontja.

32 — A C-66/99. sz. D. Wandel-ügyben 2001. február 1-jén hozott ítélet (EBHT 2001., I-873. o.) 36. pontja.

33 — Lásd a C-173/98. sz. Sebago és Maison Dubois ügyben 1999. július 1-jén hozott ítélet (EBHT 1999., I-4103. o.) 21. pontját.

34 — Hivatkozás a 26. lábjegyzetben.

bekövetkeztének megelőzése érdekében, különösen pedig annak érdekében, hogy megelőzhető legyen, hogy az ilyen termékek a joghatóságuk területén kereskedelmi forgalomba kerüljenek, ideértve az importált árukat, közvetlenül vámkezelésüket követően.”

64. Azon álláspontom fényében, miszerint a vámraktárban tárolt védjeggyel ellátott nem közösségi áruknak eladásra való felkínálása abban az esetben, ha a védjegyjogosult nem járult hozzá az EGT-be való beléptetésükhöz, elvileg nem minősül gazdasági tevékenység körében történő védjegyhasználatnak, megvizsgálom, hogy az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság által a negyedik kérdés összefüggésében a b)–e) pontban körülírt kiegészítő körülményeknek a fenti következtetésre nézve lesz-e hatása, és ha igen, milyen.

65. A b) pontban említett körülmények szerint az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja eladásra vagy adja el ebből a tagállamból egy másik, valamely tagállamban letelepedett kereskedőnek, miközben a szállítás helyéről (még) nem állapodtak meg. A c) pontban említett körülmények szerint az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja eladásra vagy adja el ebből a tagállamból egy másik, valamely tagállamban letelepedett kereskedőnek, miközben az így eladásra felkínált vagy eladott áruk szállítási helyéről ugyan megállapodtak, de a végső célállomásról nem, és kifejezetten rendelkeznek arról, hogy nem közösségi (tranzit)árukról van szó.

66. Megítélésem szerint a fenti tényezők egyike sem befolyásolja az ötödik kérdésre adandó, általam javasolt választ. Míg az a tény, miszerint az áruk vevője az egyik tagállamban székhellyel rendelkezik, azt sejteti, hogy az áruk szabad forgalomba bocsátásra kerülnek, amely pillanatban a fent tárgyaltak szerint a védjegyjogosult a jogai érvényesítésére jogosulttá válik, a végső célállomás meghatározásáig ez még csak egy feltételezett eredmény, mivel a vevő szándéka az áruk EGT területén kívüli forgalomba bocsátására is egyaránt irányulhat.

67. A d) pontban említett körülmények szerint az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja fel eladásra vagy adja el egy másik, az EGT-n kívül letelepedett kereskedőnek, miközben a szállítási helyről és/vagy a végső célállomásról vagy megállapodtak, vagy nem.

68. Megítélésem szerint a b) és c) pont összefüggésében kifejtett indokok alapján a d) pontban meghatározott helyzet, egyetlen fenntartással, nem befolyásolja az ötödik kérdésre adandó, általam javasolt választ. Amikor azonban az áruk végső célállomása EGT-n belül meghatározott célállomás, nyilvánvaló, hogy az árukat szállítás előtt szabad forgalomba kell bocsátani, és álláspontom szerint a védjegyjogosult érvényesítheti jogait a forgalomba bocsátás vagy a szállítás megakadályozása érdekében.

69. Végül, az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság az e) pontban körülírja, hogy az árukat az egyik tagállamban székhellyel rendelkező kereskedő kínálja fel eladásra vagy adja el valamely másik, az EGT területén kívül letelepedett kereskedőnek, aki a (párhuzamos) kereskedő tudomása vagy alapos gyanúja szerint ezeket az árukat az EGT-n belüli végső fogyasztónak fogja tovább eladni vagy szállítani

70. A fenti körülmények fennállása esetén nyilvánvaló lesz, hogy az árukat a szállítás érdekében minden valószínűség szerint szabad forgalomba bocsátják, és a védjegyjogosult álláspontom szerint érvényesítheti jogait a forgalomba bocsátás vagy szállítás megakadályozása érdekében.

71. Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság utolsó és egyben hatodik kérdésének tárgya az ilyen eljárásoknál szükséges bizonyítási teher.

A hatodik kérdésről

72. Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság hatodik kérdése arra irányul, melyik felet terheli az első, második és ötödik előterjesztett kérdésben hivatkozott tevékenységek bizonyítása.

73. Az első kérdés a védjeggyel ellátott nem közösségi áruknak a védjegyjogosult hozzájárulása nélküli beléptetésére irányul „az alábbiakban leírt szállítás vagy árutovábbítás vagy tranzitkereskedelem során”. Fent kifejtettem, miért gondolom, hogy a kérdés lényegében arra irányul, vajon védjeggyel ellátott, harmadik országból származó áruknak a védjegyjogosult hozzájárulása nélkül a külső árutovábbítási eljárás hatálya alatt a Közösségbe történő behozatala az irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy] használ[atnak]” minősül-e. A második kérdés lényegében arra irányul, hogy a fenti áruknak vámraktárban történő tárolása ilyen használatnak minősül-e. Az ötödik kérdés lényegében arra irányul, az ilyen áruknak eladásra való felkínálása „áru [...] felkínálás[ának]” minősül-e az 5. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében, és ezáltal „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[atnak]” minősül-e az 5. cikk (1) bekezdése értelmében. A hatodik kérdés véleményem szerint arra irányul, hogy a védjegybitortlás megállapítására irányuló eljárásban a felvázolt körülmények esetén kit terhel a bizonyítás.

74. A felperes előadja, hogy a tények bizonyítása azt terheli, aki – meghatározott tények alapján – a szállítás, árutovábbítás vagy tranzitkereskedelem jogellenességét állítja, mivel állításai a szállítás szabadságá-

nak alapvető elve alóli kivételt képeznek.³⁵ Továbbá, neki kell azt is bizonyítania, hogy az áruk nem közösségi vámjogi helyzetét megállapító vámjogi okmányoknak nincs jelentősége. Ezzel ellentétben az árutovábbítás vagy tranzitkereskedelem tényét általában az áru tulajdonosának vagy birtokosának a vámjogi okmányok alapján kell bizonyítania.

75. Az alperesek előadják, hogy ha a védjegyjogosult ezen az alapon perel, neki kell bizonyítania a védjegyével kapcsolatos jogai megsértését abban az értelemben, hogy bizonyítani kell, hogy az érintett területen ő a védjegyjogosult, hogy az áruk az EGT területén kívülről érkeznek, és hogy az áruk erre a területre beléptetésre kerültek. Ha a védjegyjogosult a fentieket bizonyítja, a védjegyvel kapcsolatos jogok megsértésével vádolt félnek kell bizonyítani, hogy a védjegyet gazdasági tevékenysége körében nem használta, és nem is fogja használni.

76. A Bizottság előadja, hogy a bizonyítási teherre vonatkozó szabályokat sem az irányelv, sem a rendelet nem harmonizálta. Azonban az irányelv preambulumból, különösen annak nyolcadik és tizedik preambulumbekzdéséből világosan kitűnik, hogy ezekre a kérdésekre a nemzeti eljárásjog

vonatkozik. Az ítélkezési gyakorlatból, különösen a Sebago és Maison Dubois ítéletből³⁶ és a Zino Davidoff és Levi Strauss³⁷ ítéletből azonban szintén egyértelmű, hogy az áruk tulajdonosának kell bizonyítani, hogy a védjegyjogosult hozzájárult az áruk szabad forgalomba helyezéséhez. Analógia útján, az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság által felvázolt körülmények között az áruk tulajdonosának kell bizonyítania, hogy az árukat nem a Közösségben való piacra bocsátás szándékával hozták be, hanem valamely harmadik országba való szállításuk ésszerű lépéseként.

77. Egyetértek a Bizottsággal abban, hogy a preambulumból valóban egyértelmű, hogy a védjegybitorlással kapcsolatos eljárásokban a bizonyítási teherre a nemzeti eljárásjogi szabályok vonatkoznak.

78. Nem értek egyet azonban azzal, hogy a Bizottság által hivatkozott ítélkezési gyakorlat a jelen ügyben felmerülő kérdések tekintetében irányadó.

79. Nem világos számomra, miért hivatkozik a Bizottság a Sebago és Maison Dubois ítéletre [hivatkozás fent], amely a bizonyítási teher kérdésével nem foglalkozott. A Zino

36 — Hivatkozás a 33. lábjegyzetben.

37 — A C-414/99–C-416/99. sz., Zino Davidoff egyesített ügyekben 2001. november 20-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-8691. o.).

35 — A Rioglass és Transremer ítélet (hivatkozás a 15. lábjegyzetben).

Davidoff és Levi Strauss ítélet [hivatkozás fent] azonban egyértelműen foglalkozott ezzel. Ez az ügy a jogoknak az irányelv 7. cikke (1) bekezdésében meghatározott kimerülése szabályára vonatkozott. A fenti rendelkezés, amely az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott azon szabály alóli kivételt enged, mely szabály feljogosítja a védjegyjogosultat arra, hogy bárkivel szemben fellépjen, aki „engedélye nélkül” a megjelölést hordozó árut behozza,³⁸ előírja, hogy a védjegyjogosult jogai kimerülnek, ha az árukat, a védjegyjogosult hozta forgalomba, vagy amelyeket az ő „hozzájárulásával” hoztak forgalomba az EGT területén belül. A Zino Davidoff és Levi Strauss ítéletben [hivatkozás fent] a Bíróság megállapította, hogy a hozzájárulásra hivatkozó kereskedőnek kell bizonyítania annak meglétét, és nem a védjegyjogosultnak annak hiányát.³⁹

80. Ez a döntés azonban a jelen ügy körülményeitől nagyon különböző összefüggésben merült fel. A Zino Davidoff és Levi Strauss ítéletben [hivatkozás fent] a Bíróság megállapította, hogy a védjegyjogosultnak a védjegyével ellátott áruk forgalomba bocsátásához való hozzájárulása „a jogosultat az irányelv 5. cikke alapján megillető azon kizárólagos jogairól való lemondásnak minősül, amely szerint megakadályozhatja, hogy a védjegyével ellátott árukat harmadik személy behozza”, és így „a jog elenyészésében döntő tényezőnek minősül”.⁴⁰ A fenti körülmények

között – ahogyan a Bíróság megjegyezte – szükséges volt, hogy a Bíróság a „hozzájárulás[nak]” az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmára vonatkozó egységes értelmezést adjon. Az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztő bíróság megkérdezte, hogy a hozzájárulásnak közvetlennek vagy közvetettnek kell-e lennie. A Bíróság megállapította, hogy „a [védjegyjogosult] kizárólagos jogai elenyészésére gyakorolt komoly hatása miatt a hozzájárulásnak olyan mértékben kell kifejezettnak lennie, hogy a jogokról való lemondás szándéka egyértelműen bizonyított legyen.”⁴¹ A Bíróság úgy folytatta, hogy a fenti rendelkezésből következően a hozzájárulás meglétét az arra hivatkozó kereskedőnek kell bizonyítania.⁴²

81. Ezzel szemben a jelenlegi ügy olyan helyzetre vonatkozik, amikor a védjegyjogosult annak megakadályozását kérelmezi, hogy valamely kereskedő a védjegyét gazdasági tevékenysége körében használja.

82. A Zino Davidoff és Levi Strauss ügyben [hivatkozás fent] nyomós ok állt fenn az ügyben felmerülő konkrét kérdésekre vonatkozó bizonyítási teher szabályainak lefektetésére. A jelenlegi ügyben erről nincs szó. Nyomós ok hiányában a bizonyítási teherre vonatkozó nemzeti szabályokat kell alkalmazni

38 — Lásd a Zino Davidoff-ítélet 40. pontját.

39 — Uo., 54. pont.

40 — Uo., 41. pont.

41 — Uo., 45. pont.

42 — Uo., 54. pont.

Véggövetkeztetések

83. Ennek megfelelően a Gerechtshof te's-Gravenhage által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket következtetésem szerint a következőképpen kell megválaszolni:

- 1) A védjegyjogosult nem akadályozhatja meg, hogy a védjegyével ellátott, külső árutovábbítási eljárás hatálya alá tartozó nem közösségi áruk a hozzájárulása nélkül a Közösség vámterületére beléptetésre kerüljenek azon az alapon, hogy önmagában az ilyen beléptetés a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[atnak]” minősül.
- 2) Mivel mindaddig, amíg az ilyen áruk a nem közösségi vámjogi helyzetüket megőrzik, eladásra való felkínálásuk vagy eladásuk nem minősül „gazdasági tevékenység körében [történő védjegy]használ[atnak] a 89/104/EGK irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében.
- 3) A védjegyjogosult a védjegyével ellátott áruk tekintetében a 89/104/EGK irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében jogosult megakadályozni az Európai Gazdasági Térség területén belül történő szabad forgalomba bocsátásukat.
- 4) A Közösségi jog jelenlegi állása szerint, ha a védjegyjogosult védjegyének megsértését állítva kezdeményez eljárást, a nemzeti eljárási szabályok határozzák meg, melyik felet terheli a bizonyítás, annak a kérdésnek a kivételével, vajon a védjeggyel ellátott áruk az Európai Gazdasági Térség területén belül a védjegyjogosult engedélyével kerültek-e forgalomba.